

**ЄПИСКОП ВІКТОР БЕДЬ: АРХИПАСТИРСЬКА ПРОПОВІДЬ
У НЕДІЛЮ ВСІХ СВЯТИХ ЗЕМЛІ УКРАЇНСЬКОЇ**

**✠ Віктор Бедь,
єпископ Мукачівський і Карпатський,
керуючий Мукачівсько-Карпатською єпархією
Православної Церкви України**

м. Ужгород
14 червня 2026 року

В ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа!

Возлюбленні у Господі всечесні отці, брати і сестри!

Високодостойні наші українські воїни-захисники!

Сьогодні Свята Православна Церква України вшановує пам'ять усіх святих землі Української. Це особливе свято, яке об'єднує в собі всю багатовікову духовну історію нашого українського народу — від апостольських часів і до сьогодення.

Кожен народ має своїх героїв, визначних державних діячів, духовних провідників, учених, митців і подвижників. Але найбільшим духовним скарбом будь-якого народу є його святі. Саме вони є живим свідченням того, що людина здатна перемогти гріх, зло і власні немочі, відкрити своє серце для Бога, зберегти вірність Йому та своєму народові, досягти спасіння і вічної слави у Царстві Небесному.

Сьогодні ми вшановуємо не одного святого і не одну історичну епоху. Ми вшановуємо великий сонм угодників Божих, які жили на нашій святій українській землі, молилися на ній, трудилися, звершували духовний, державницький, військовий і церковний подвиг, страждали за віру Христову та свій боголюбивий український народ і всім своїм життям прославили Господа.

Святість землі Української має глибоке апостольське коріння. Згідно з церковним переданням, святий апостол український Андрій Первозваний ще у 30-х роках I століття благословив київські гори та прорік, що на них засяє благодать Божа і постане велике християнське місто. При цьому слід пам'ятати, що Київ уже на той час мав свою історію виникнення та розвитку, а апостольське пророцтво стало благословенням його великої майбутньої духовної місії як одного з провідних центрів християнства на українських землях та у Східній Європі.

Після апостольських часів світло Христової віри продовжувало поширюватися на наших землях. Уже наприкінці I століття в церковній історії згадується Скіфська єпархія, яка стала першим відомим церковним осередком на теренах сучасної України та впродовж багатьох століть, аж до середини IX століття, несла благовістя Христове нашим предкам. На землях давньої України-Скіфії подвизалися святителі, богослови, мученики і праведники, які своєю вірою, проповіддю та жертвним служінням утверджували Христову Церкву, прославляли Бога і забезпечили духовну спадкоємність та безперервність розвитку християнства на українських землях.

Особливе місце в історії Української Церкви займає святий блаженний князь Оскольд — Великий князь Київський із правлячої династії Кия. Після його святого Хрещення та утворення у 860–862 роках, за благословення святителя Фотія, Патріарха Константинопольського, Української (Руської) Церкви з центром митрополії у Києві розпочався новий етап розвитку християнства на українських землях. Відтоді Київ утвердився не лише як політичний, а й як духовний центр Руси-України, осередок церковного життя, богословської думки та подальшого поширення Христової віри серед наших предків.

Важливу роль у поширенні християнства на українських землях відіграла свята рівноапостольна велика княгиня Київська Ольга. Приймавши святе

Хрещення у Константинополі близько 957 року та залишаючись вірною Христові серед переважно язичницького оточення, вона особистим прикладом, мудрим державним служінням і підтримкою християнських громад підготувала духовні передумови для подальшого утвердження Христової віри в Русі-Україні.

Через понад століття, у 988 році, святий рівноапостольний Великий князь Київський Володимир звершив визначний державний і духовний акт — проголосив християнство державною релігією Русі-України, відкривши нову добу розвитку нашої держави, культури, освіти, права та церковного життя. Цей історичний крок сприяв утвердженню християнських духовних і моральних цінностей у суспільному житті та визначив подальший цивілізаційний розвиток Русі-України. Саме тому Церква справедливо вшановує його як рівноапостольного святого, а його ім'я назавжди вписане золотими літерами в історію Української Церкви та української державності.

У наступні століття Господь примножував сонм святих землі Української. Христову віру і духовну культуру Русі-України утверджували святі благовірні князі, святителі, преподобні та праведники. Серед них — святий благовірний Великий князь Київський Ярослав Мудрий, який продовжив справу утвердження християнства і розвитку церковного та освітнього життя; преподобні Антоній і Феодосій Печерські — засновники українського чернецтва; святитель Іларіон, Митрополит Київський і всієї Русі — один із перших митрополитів-русинів на Київській кафедрі та видатний богослов; святитель Петро Могила, Митрополит Київський і всієї України, який залишив неоціненну спадщину у справі духовного піднесення Церкви, розвитку освіти і богословської науки; святитель Йосип Стойка та священномученик Досифей Феодорович, архиєпископи Мараморошські, які прославили Бога своїм архиєпископським служінням. За козацької доби особливим прикладом служіння Богові та Україні став святий благовірний Гетьман України Петро Конашевич-Сагайдачний. І це лише невелика частина великого сонму святих, якими Господь благословив українську землю.

Саме з цієї благодатної духовної традиції, яка зародилася на українських землях ще в апостольські часи та безперервно розвивалася й утверджувалася впродовж усього першого тисячоліття і наступних століть, постала велика духовна спадщина Української Церкви. Господь являв нашому народові святителів і богословів, преподобних і праведників, мучеників і сповідників, благовірних князів, державних діячів та подвижників благочестя різних епох. Усі вони були різними за походженням, освітою, служінням і життєвими обставинами, але всіх їх об'єднувало одне — безмежна любов до Бога, висока духовність, жертвне служіння ближнім та відданість своєму українському народові, рідній українській землі, українській духовній і державницькій традиції.

У сонмі святих землі Української ми бачимо представників усіх поколінь нашого народу: князів і княгинь, архипастирів і священників, ченців і мирян, учених і проповідників, воїнів і трудівників. Вони жили у різні епохи, але кожен із них залишив нам приклад того, як людина може пройти свій життєвий шлях із Богом.

Історія України — це не лише історія державотворення, воєн і політичної боротьби. Це також історія великого духовного подвигу. Наш народ пережив численні навали чужинців, втрату державності, церковні переслідування, імперські заборони, Голодомор, тоталітарні режими, війни та страждання.

Але навіть у найтемніші часи Господь не залишав нашу землю. Саме тому поруч із державниками, воїнами та громадськими діячами завжди поставали великі подвижники духу, які підтримували народ молитвою, жертовністю та непохитною вірою.

Особливе місце серед них належить новомученикам і сповідникам Української Автокефальної Православної Церкви першої половини ХХ століття.

Після відродження Української Автокефальної Православної Церкви в роки Української національно-демократичної революції 1917–1921 років тисячі архипастирів, священників, ченців і мирян стали на шлях жертовного служіння Богові та українському народові. Вони прагнули відродити духовні традиції Української Церкви, утвердити церковне життя рідною мовою, зберегти історичну спадщину українського православ'я та відстояти право Української Церкви на самостійне буття. Саме за цю вірність Богові, Українській Церкві та своєму народові багатьом із них судилося прийняти мученицькі страждання.

Безбожний московський комуністично-радянський окупаційний режим Союзу РСР розгорнув жорстокі переслідування Української Автокефальної Православної Церкви. Сотні священнослужителів були розстріляні або замучені в тюрмах і таборах, тисячі вірних зазнали репресій, заслань і поневірянь.

Серед них особливе місце посідає священномученик митрополит Василь Липківський — перший Предстоятель відродженої Української Автокефальної Православної Церкви, Митрополит Київський і всієї України, який залишився вірним Христові, Українській Церкві та українському народові до останнього подиху. 27 листопада 1937 року він прийняв мученицьку смерть від московського богоборчого комуністично-радянського режиму.

Разом із Митрополитом Київським і всієї України Василем Липківським мученицький і сповідницький подвиг звершили тисячі відомих і невідомих

архипастирів, священнослужителів, ченців та мирян Української Автокефальної Православної Церкви, які своєю жертовністю засвідчили незламність віри Христової, відданість Українській Церкві та своєму українському народові, залишившись вірними Богові навіть перед обличчям страждань, переслідувань і смерті.

Разом із ним у Небесній Церкві перебувають тисячі відомих і невідомих новомучеників та сповідників Української Церкви, які своїм життям засвідчили незламність віри та любов до Бога і свого народу.

Дорогі браття і сестри!

Високодостойні наші українські воїни-захисники!

Сьогодні Господь знову проводить український народ через важке випробування.

Вже дванадцятий рік триває російсько-українська війна (2014–2026). Вже понад чотири роки триває небачене за своєю безбожністю, жорстокістю та нелюдськістю широкомасштабне вторгнення Російської Федерації проти України.

Ворог прагне не лише окупувати українські території. Він намагається знищити українську державність, українську націю, Українську Церкву, українську мову, культуру, історичну пам'ять, українську духовну і державницьку традицію та саме право українського народу бути вільним господарем на власній, Богом даній землі.

У ці роки весь світ побачив незламність українського духу та героїзм українського воїнства.

Воїни Збройних Сил України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, добровольчих формувань, військові капелани, медики та волонтери стали прикладом жертовності, мужності, відповідальності та любові до свого українського народу.

Як колись дружинники Київської держави, козаки Запорозької Січі, Українські січові стрільці, воїни Армії Української Народної Республіки, захисники Карпатської України та вояки Української Повстанської Армії боролися за свободу України, так сьогодні їхню історичну естафету продовжують сучасні захисники нашої Батьківщини.

Особливу молитву ми сьогодні підносимо за тих героїчних українських воїнів-захисників, які віддали своє життя за Україну.

Ми не можемо людським судом визначати міру святості кожного із них, бо це належить одному лише Господу. Але ми твердо пам'ятаємо слова

Спасителя: «Немає більшої від тієї любові, як хто душу свою покладе за друзів своїх» (Ів. 15:13).

Саме тому подвиг полеглих захисників України є священним подвигом жертвовного служіння Богові, своєму народові та Батьківщині, який за своєю духовною величчю та жертвовною любов'ю наближається до висоти святості. Він назавжди залишиться прикладом мужності, самопожертви, незламності духу та вірності високим християнським і національним ідеалам.

Проте сьогоднішнє свято говорить нам не лише про минуле. Воно говорить і про наше сьогодні, і про наше майбутнє.

Святі землі Української нагадують нам, що святість не є привілеєм окремих людей. Святість є покликанням кожного християнина.

Господь не вимагає від усіх нас однакових подвигів. Але Він очікує від кожного вірності, чесності, любові, милосердя та відповідальності.

Справжня перемога починається не на полі бою, а в людському серці та душі. Вона починається тоді, коли людина перемагає гріх, неправду, ненависть і байдужість.

Майбутнє України залежить не лише від сили зброї, дипломатії чи економіки. Воно значною мірою залежить від духовного стану нашого народу, від нашої віри, моральності, національної і духовної єдності та відповідальності перед Богом і майбутніми поколіннями.

Тому сьогодні, в день пам'яті всіх святих землі Української, звернімося до них із щирою молитвою.

Нехай святий апостол український Андрій Первозваний, святі Скіфської єпархії, святі князі і княгині Руси-України, преподобні, святителі, мученики, сповідники, праведники, новомученики та всі святі землі Української моляться перед престолом Божим за Україну, за нашу Святу Помісну Автокефальну Православну Церкву України, за український народ, за наше доблесне українське воїнство, за полонених і поранених захисників України, за родини загиблих Героїв, за переселенців, за всіх постраждалих від російської агресії та за якнайшвидше настання справедливого миру на нашій святій Богом даній українській землі.

Нехай Господь Бог наш у всій повноті Святої Трійці — Отця, і Сина, і Святого Духа — зміцнить нашу віру, дарує нам духовну і національну єдність, збереже нашу українську державу та Українську Церкву, благословить український народ справедливим миром, перемогою правди над злом, а кожного з нас провадить дорогою праведного й щасливого

земного життя, спасіння душ наших та успадкування вічного блаженства у Царстві Небесному.

Амінь.